

**INOVIRANI (DRUGI) PREDLOG MJERA
UPRAVNOG ODBORA UNIJE POSLODAVACA CRNE GORE
u cilju podrške održivosti preduzeća i očuvanja radnih mjesta**

Podgorica, 2. 4. 2020. god

Unija poslodavaca Crne Gore (UPCG) podržava Vladu Crne Gore u realizaciji mjera zaštite građana Crne Gore od novog koronavirusa (COVID-19). Zaštita i očuvanje zdravlja i života građana je zajednički prioritet cijelog društva. Zato će naponi UPCG i u narednom periodu biti usmjereni na djelovanje u svrhu očuvanja javnog zdravlja i pružanje podrške privredi. Kao i do sada, UPCG će ostati posvećena pružanju podrške i pomoći poslodavcima u cilju očuvanja likvidnosti i kontinuiteta njihovog poslovanja, kao i očuvanja radnih mjesta.

Prvi predlog mjera UO UPCG je usvojio 17. marta 2020. godine, u cilju pravovremenog djelovanja i ublažavanja posljedica koronavirusa po privredu, a dodatne mjere su kreirane na osnovu zahtjeva i potreba članstva UPCG. Uz podršku već preduzetih ekonomskih mjera koje je Vlada Crne Gore donijela 19. marta 2020. godine, UO UPCG ukazuje da one, iako dobre, nisu dovoljne i moraju se dopunjavati, zavisno od okolnosti koje se svakodnevno mijenjaju i za koje se ne može procijeniti do kada će trajati.

Cijenimo da će Vlada Crne Gore imati u vidu da je inovirani predlog mjera UO UPCG zapravo kontinuitet aktivnosti UPCG, koji daje širok pregled realnih potreba i očekivanja privrednog sektora od kreatora politika i donosioca odluka. U tom smislu, UPCG očekuje da će Vlada i nadležna tijela s dužnom pažnjom uvažiti takve predloge te, u odnosu na predložene, usvojiti upravo one mjere za koje procijeni da su najurgentnije i predstavljaju konkretne mehanizme pomoći i podrške privredi u novonastalim okolnostima.

Vodeći se navedenim, u nastavku slijedi inovirani set mjera koji UO UPCG predlaže Vladi Crne Gore i Nacionalnom koordinacionom tijelu za borbu protiv zaraznih bolesti.

A – mjere institucionalnog okvira

- U Odbor za podršku privredi, koje se pod okriljem NKT bavi pitanjima očuvanja ekonomskih aktivnosti i likvidnosti preduzeća i očuvanja radnih mjesta (radni odnosi,

socijalna zaštita, ekonomska i finansijska pitanja) uključiti predstavnike UPCG i reprezentativnih sindikata;

B – mjere finansijske i kreditne podrške

- Obezbijediti garancije države do 50% iznosa kredita privrednim subjektima kojima je zabranjen rad shodno privremenim mjerama ili im je značajno smanjen obim poslovanja, što bi uticalo na poslovne banke da mogu kreirati povoljnije kreditne linije, sa nižim kamatnim stopama, uz lakaše odobravanje kredita;
- IRF da izvrši korekciju kamatnih stopa za postojeće zajmove na nivo od 0,5% do 1,2% u odnosu na stepen ugroženosti konkretnog privrednog subjekta;
- IRF i komercijalne banke da obezbijede produžetak moratorijuma na otplatu kreditnih obaveza za privredne subjekte, shodno trajanju krize;
- Obezbijediti izvore i opredijeliti sredstva bespovratne podrške za preduzetnike, mikro i MSP koja posluju u ugroženim sektorima, s ciljem da im se osigura obrtni kapital potreban za prevazilaženje problema likvidnosti u periodu nakon ukidanja privremenih mjera;

C – poreske mjere

- Obezbijediti odlaganje rokova za podnošenje poreskih prijava i rokova za plaćanje dospjelih poreskih obaveza, kao i plaćanje obaveza po osnovu svih vrsta poreza, (uključujući i doprinose na lična primanja) nastalih od dana stupanja na snagu privremenih mjera), uz mogućnost plaćanja do 24 rate;
- Preduzetnicima i kompanijama kojima je privremenim mjerama zabranjen rad ili kod kojih je uslijed tih mjera došlo do smanjenja poslovnih aktivnosti i pada prihoda za više od 50%, subvencionisati zarade u iznosu minimalne zarade i osloboditi ih obaveze plaćanja poreza i doprinosa na zarade, za sve vrijeme važenja te mjere;
- Preduzetnicima i kompanijama kojima je uslijed privremenih mjera smanjen obim poslovnih aktivnosti uz pad prihoda za 20% do 50%, subvencionisati zarade u iznosu minimalne zarade i obezbijediti odloženo plaćanje poreza i doprinosa na 24 mjesečne rate, nakon isteka privremenih mjera;
- Smanjenu stopu PDV od 7% proširiti na promet usluga smještaja ili smještaja s uslugom pripremanja i usluživanja hrane, bezalkoholnih negaziranih pića i vode u hotelima ili objektima slične namjene (predlog koji je UPCG još ranije dostavila resornom ministarstvu za izmjene Zakona o PDV-u);
- Privremeno smanjiti stope poreza i doprinosa na zarade i ukinuti obavezu uplate ostalih doprinosa koji prate isplatu zarada, za vrijeme trajanja vanrednih okolnosti i privremenih mjera i šest (6) mjeseci nakon toga;
- Osloboditi privredne subjekte iz sektora turizma i ugostiteljstva plaćanja lokalnih komunalnih taksi i naknada i naknada za korišćenje privremenih objekata u zoni morskog dobra za 2020. godinu;
- Za vreme trajanja vanrednih okolnosti i najmanje dva (2) mjeseca nakon ukidanja privremenih mjera Vlade, kontrole koje vrši Poreska uprava ograničiti na izricanje

upozorenja i opomena, te obustaviti obračun kamate na dospjele poreske obaveze do ukidanja privremenih mjera;

- Omogućiti reprogram/odlaganje obaveza prema javnim preduzećima i lokalnim samoupravama, kao i izvršiti njihovo smanjenje srazmerno trajanju vanrednih okolnosti i privremenih mjera, te tako utvrđene primjenjivati i u periodu od šest (6) mjeseci nakon ukidanja mjera;
- Kao trajnu mjeru, izvršiti izmjenu Zakona o PDV-u i uvesti obavezu plaćanja PDV-a po naplaćenju realizaciji, i to počevši od 1. aprila 2020. godine za isporuke koje su izvršene poslije 1. aprila 2020.godine;
- Sve obveznike osloboditi plaćanja članskog doprinosa turističkim organizacijama za 2020. godinu;
- Omogućiti da se, uz konsultacije sa predstavnicima privrednih subjekata i lokalne uprave, sačini model multilateralne kompenzacije i pozove na izmirenje međusobnih obaveza između privrednih subjekata, te između privrednih subjekata i države i organa lokalne samouprave;

D – mjere radno-pravnih odnosa

- Suspendovati odredbe Opšteg kolektivnog ugovora o obavezi isplate 70% naknade zarade zaposlenog i time obezbijediti direktnu primjenu odredbe Zakona o radu o isplati 60% naknade zarade uslijed prekida obavljanja djelatnosti;
- Subvencionisati naknade zarada poslodavcima za zaposlene kojima je određena mjera samoizolacije ili karantina, kao i poslodavcima koji su obezbijedili odsustvo sa rada roditeljima djece mlađe od 11 godina;
- Omogućiti poslodavcima da po skraćenoj proceduri uvedu nepuno radno vrijeme, uz srazmjerno smanjenje zarade za vrijeme trajanja vanrednih okolnosti.

Sigurni smo da će poslodavci uraditi sve što je u njihovoj moći da, u datim okolnostima, sačuvaju radna mjesta i održivost sopstvenih kompanija, a zatim i pruže pun doprinos zajedničkom cilju očuvanja nacionalnih interesa.

Međutim, ovo je trenutak kada se, u najtežim okolnostima, sučavamo sa brojnim problemima i kada se svi moramo složiti da naš regulatorni okvir nema potreban nivo fleksibilnosti. Vjerujemo da će svi akteri društva, shodno svojoj ulozi, kada prođu ove okolnosti, biti spremni na hitan dijalog oko analize istog, te ukidanja velikog broja parafiskalnih nameta koji suviše opterećuju privredu. Unija poslodavaca CG je u prethodnim godinama pokretala brojne inicijative na tu temu i spremna je da svim kapacitetima da svoj doprinos na iznalaženju najboljih rešenja.

Cijeneći napore Vlade i brzu reakciju na zahtjeve privrednika (za odlaganje kreditnih obaveza, obaveza po osnovu poreza i doprinosa i kreiranje povoljne kreditne linije IRF), mišljenja smo da se moraju dopuniti i razgraničiti mjere socijalne politike od ekonomskih mjera. Zabrinuti obimom krize i njenih posledica, u najboljoj namjeri ukazujemo na to da trenutak koji živimo

zahtijeva da se oko esencijalno važnih pitanja mora postići opšti društveni konsenzus i efektivan socijalni dijalog.

Dostavljeno:

- Predsjedniku Crne Gore
- Predsjedniku Vlade Crne Gore
- Potpredsjedniku Vlade Crne Gore
- Predsjedniku Skupštine Crne Gore
- Guverneru Centralne banke Crne Gore
- Ministarki ekonomije
- Ministru finansija
- Ministru zdravlja
- Ministru rada i socijalnog staranja
- Direktor Poreske uprave
- Direktor Investiciono razvojnog fonda
- Generalnom sekretaru Udruženja banaka

Predrag Mitrović

Predrag Mitrović
predsjednik UO UJPCG